



กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)

นพพร วริยานุพงศ์



ประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ โดยมีสัดส่วนผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ ภาครัฐจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบหลักประกันทางสังคมเพื่อการชราภาพ และสร้างช่องทางการออมเพื่อการเกษียณสำหรับผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน ซึ่งมีจำนวนประมาณ 39 ล้านคน ในจำนวนนี้ประกอบด้วยแรงงานในระบบ 14 ล้านคน และแรงงานนอกระบบ 25 ล้านคน ทั้งนี้ ระบบการออมเพื่อการเกษียณที่มีอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ กองทุนประกันสังคม กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพนั้น ครอบคลุมแรงงานในระบบเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่แรงงานนอกระบบ มีการออมเพื่อการเกษียณน้อยมากและมีความเสี่ยงที่จะตกสู่ภาวะยากจนในวัยชรา



สถานะปัจจุบัน คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2558 อนุมัติในหลักการของร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) เปิดรับสมาชิกได้ และเมื่อ กอช. ได้ทำหน้าที่เป็นช่องทางการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ จะทำให้แรงงานนอกระบบ 25 ล้านคน มีโอกาสได้รับหลักประกันรายได้ในรูปบำนาญตั้งแต่อายุ 60 ปีไปจนตลอดชีวิต



ขอขอบคุณ
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการออมและการลงทุน
สำหรับข้อเสนอแนะ

เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ โดยมีสัดส่วนผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ ภาครัฐจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบหลักประกันทางสังคมเพื่อการชราภาพ และสร้างช่องทางการออมเพื่อการเกษียณสำหรับผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน ซึ่งมีจำนวนประมาณ 39 ล้านคน ในจำนวนนี้ประกอบด้วยแรงงานในระบบ 14 ล้านคน และแรงงานนอกระบบ 25 ล้านคน ทั้งนี้ ระบบการออมเพื่อการเกษียณที่มีอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ กองทุนประกันสังคม กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพนั้น ครอบคลุมแรงงานในระบบเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่แรงงานนอกระบบ มีการออมเพื่อการเกษียณน้อยมากและมีความเสี่ยงที่จะตกสู่ภาวะยากจนในวัยชรา

กระทรวงการคลังจึงได้เสนอให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนการออมเพื่อการชราภาพสำหรับแรงงานนอกระบบ คือ พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. 2554 (พ.ร.บ. กอช.) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 พฤษภาคม 2554 และมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมและเป็นหลักประกันการจ่ายบำนาญให้แก่แรงงานนอกระบบ โดยกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

- ▶ ผู้ที่มีสิทธิเป็นสมาชิกของกองทุนต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทยที่มีอายุ 15 – 60 ปี และไม่ได้ส่งเงินออมเพื่อการชราภาพที่ได้รับเงินสมทบจากรัฐหรือนายจ้างร่วมด้วย
- ▶ สมาชิกมีสิทธิส่งเงินสะสมเข้ากองทุนไม่น้อยกว่าครั้งละ 50 บาท แต่เมื่อรวมกันแล้วในปีหนึ่ง ๆ ไม่เกิน 13,200 บาท โดยจะได้รับเงินสมทบจากรัฐตามระดับอายุของสมาชิก และเป็นอัตราส่วนกับเงินสะสม ดังนี้

อายุสมาชิก	อัตราเงินสมทบต่อเงินสะสม	เงินสมทบสูงสุดที่จะกำหนดโดยกฎกระทรวง
ไม่ต่ำกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 30 ปี	ร้อยละ 50	600 บาท/ปี
มากกว่า 30 ปี แต่ไม่เกิน 50 ปี	ร้อยละ 80	960 บาท/ปี
มากกว่า 50 ปี แต่ไม่เกิน 60 ปี	ร้อยละ 100	1,200 บาท/ปี

- ▶ สมาชิกสิ้นสมาชิกภาพเมื่ออายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ตาย หรือลาออกจากกองทุน
- ▶ เมื่อสามารถส่งเงินสะสมตามเงื่อนไขที่กำหนด จะได้รับบำนาญตั้งแต่อายุครบ 60 ปี ไปจนตลอดชีวิต

▶ รัฐบาลจะรับประกันให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 12 เดือนโดยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์แห่งใหญ่ 5 แห่ง ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สถานะปัจจุบัน คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2558 อนุมัติในหลักการของร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กฎกระทรวง 7 ฉบับ เพื่อให้ กอช. เปิดรับสมาชิกได้ รวมทั้งร่างแก้ไข พ.ร.บ. กอช. เพื่อรับโอนผู้ประกันตนตามมาตรา 40 ของกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม กรณีบำนาญชราภาพ จากกองทุนประกันสังคมและเพื่อให้ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปได้มีระยะเวลาในการออมระยะหนึ่งเพื่อให้มีโอกาสได้รับบำนาญ และร่างพระราชบัญญัติภายใต้กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม เพื่อยกเลิกการดำเนินการตาม มาตรา 40 กรณีดังกล่าว และโอนผู้ประกันตนมาที่ กอช. เมื่อการแก้ไข พ.ร.บ. กอช. แล้วเสร็จ

ทั้งนี้ เมื่อ กอช. ได้ทำหน้าที่เป็นช่องทางการออมเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ จะทำให้แรงงานนอกระบบ 25 ล้านคน มีโอกาสได้รับหลักประกันรายได้ในรูปบำนาญตั้งแต่อายุ 60 ปีไปจนตลอดชีวิต ■